

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2103/2564

นาย ว.ผู้ร้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1273/4, ป.พ.พ. มาตรา 4

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตาม พ.ร.บ.สมาคมการค้า พ.ศ.2509 มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีดำเนินการในกรณีสมาคมการค้าที่ร้างเนื่องจากการเลิกหรือถูกขิดซื้อออกจากทะเบียนไว้ เมื่อ

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการสั่งจัดซื้อสมาคมการค้าที่ถูกขิดซื้อออกจากทะเบียนให้กลับคืนเข้าสู่ทะเบียนเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลยอมให้นำมาตรา 1273/4 ซึ่งอยู่ในหมวด 6 ว่าด้วยการถอนทะเบียนห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดร่างแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันเป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งมาวินิจฉัยคดีให้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ได้ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอ ขอให้ศาลมีคำสั่งให้นายทะเบียนสมาคมการค้าประจำกรุงเทพมหานครออกใบอนุญาตสมาคมการค้า และกลับจัดซื้อสมาคมผู้ผลิตภาชนะแผ่นเหล็กคืนเข้าสู่ทะเบียน ศาลชั้นต้นประกาศนัดไต่สวน ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้ร้องฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนพยานผู้ร้องได้ความว่า สมาคมผู้ผลิตภาชนะแผ่นเหล็กเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีผู้ร้องเป็นนายกสมาคมและเป็นประธานสมาคมผู้ผลิตภาชนะแผ่นเหล็ก เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2549 นายทะเบียนสมาคมการค้าประจำกรุงเทพมหานครได้เพิกถอนใบอนุญาตพร้อมทั้งขิดซื้อสมาคมผู้ผลิตภาชนะแผ่นเหล็กออกจากทะเบียนกรณีสมาคมหยุดดำเนินการติดต่อกันตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ทำให้สมาคมผู้ผลิตภาชนะแผ่นเหล็กสิ้นสภาพนิติบุคคล ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า กรณีไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดที่เปิดช่องให้มีการจัดซื้อสมาคมการค้ากลับคืนเข้าสู่ทะเบียนได้เหมือนกับกรณีห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทซึ่งกระทำได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1273/4 พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้ยกคำร้อง มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า การขอให้นายทะเบียนสมาคมการค้าประจำกรุงเทพมหานครออกใบอนุญาตสมาคมการค้าและกลับจัดซื้อสมาคมผู้ผลิตภาชนะแผ่นเหล็กคืนเข้าสู่ทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามเดิมอาศัยเทียบบทบัญญัติมาตรา 1273/4 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 4 ได้หรือไม่ เห็นว่า มาตรา 1273/4 ซึ่งอยู่ในหมวด 6 ว่าด้วยการถอนทะเบียนห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัดร่างแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า ถ้าห้างหุ้นส่วน ผู้เป็นหุ้นส่วน บริษัท ผู้ถือหุ้น หรือเจ้าหนี้ใด ๆ ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น รู้สึกว่าต้องเสียหายโดยไม่เป็นธรรมเพราะการที่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทถูกขิดซื้อออกจากทะเบียน เมื่อห้างหุ้นส่วน ผู้เป็นหุ้นส่วน บริษัท ผู้ถือหุ้น หรือเจ้าหนี้ยื่นคำร้องต่อศาล และศาลพิจารณาได้ความเป็นที่พอใจว่าในขณะที่ขิดซื้อห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทออกจากทะเบียน ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทยังทำการค้าขายหรือยังประกอบกิจการอยู่

หรือเห็นเป็นการยุติธรรมในการที่จะให้ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทได้กลับคืนสู่ทะเบียนก็ดี ศาลจะสั่งให้
จดชื่อห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทกลับคืนเข้าสู่ทะเบียนก็ได้ และให้ถือว่าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นยัง
คงอยู่ตลอดมาเสมือนมิได้มีการขีดยกเลิกออกเลย โดยศาลจะสั่งและวางข้อกำหนดไว้เป็นประการใด ๆ
ตามที่เห็นเป็นการยุติธรรมด้วยก็ได้ เพื่อให้ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทและบรรดาบุคคลอื่น ๆ กลับคืนสู่
ฐานะอันใกล้เคียงที่สุดกับฐานะเดิมเสมือนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นมิได้ถูกขีดยกเลิกออกจากทะเบียนเลย
ดังนี้ ตามพระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ.2509 มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีดำเนินการในกรณี
สมาคมการค้าที่ร้างเนื่องจากการเลิกหรือถูกขีดยกเลิกออกจากทะเบียนไว้ เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องต่อ
ศาลขอให้มีการสั่งจดทะเบียนการค้าที่ถูกขีดยกเลิกออกจากทะเบียนให้กลับคืนเข้าสู่ทะเบียนเพื่อ
ประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลย่อมนำมาตรา 1273/4 ดังกล่าวซึ่งเป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียง
อย่างยิ่งมาวินิจฉัยคดีให้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ได้ ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า กรณีไม่มี
บทบัญญัติกฎหมายใดที่เปิดช่องให้มีการจดทะเบียนการค้ากลับคืนเข้าสู่ทะเบียนได้นั้น ไม่ต้อง
ด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของผู้ร้องข้อนี้ฟังขึ้น แต่ตามมาตรา 1273/4 วรรคสอง บัญญัติว่า
การร้องขอให้ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทกลับคืนสู่ทะเบียน ห้ามมิให้ร้องขอเมื่อพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่
วันที่นายทะเบียนขีดยกเลิกชื่อห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทออกจากทะเบียน เช่นนี้ การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องวันที่
14 กุมภาพันธ์ 2562 จึงเป็นการร้องขอเมื่อพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนขีดยกเลิกชื่อสมาคม
ผู้ผลิตภาชนะแผ่นเหล็กออกจากทะเบียนแล้ว เป็นการต้องห้ามมิให้ร้องขอตามบทบัญญัติ
ดังกล่าว ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้อง ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้ยกคำร้องมา
นั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

จักรกฤษณ์ อนันต์สุชาติกุล · พิศิษฐ์ สุดลาภา · สุพิศ ปราณีตพลกรัง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/2103/2564>